

عمران خان ۽ ايمپرف بايت چوندو هو ته هو خودڪشي ڪندو پروڙ نه ويندو اهو سڀ ايمپرف جي ڪري ٿي رهيو آهي، پيٽرول، بجلي ۽ گئس تي سبسائيڊي ختم ڪئي وڃي ڀارت جي جواب ۾ نواز شريف ايتي ڏهاڪا ڪري پاڪستان کي سرخو ڪيو، هن وقت ايتي طاقت نه هجي ها ته ڀارت اسان کي ڪاٺي وڃي ها، ايتي ڏهاڪن کانپوءِ دنيا بائيڪاٽ ڪيو پر نواز شريف ملڪ کي بحران مان ڪڍيو جڏهن ته ليگ جي حڪومت ختم ٿي نه آئي، کنڊ ۽ پيٽرول جا اڳهه گهٽ هئا، اسان جي حڪومت لوڏشيدنگ ۽ دهشتگردي ختم ڪئي، هي فتنو هن ملڪ تي هڪ سازش جي تحت مسلط ڪيو ويو ڏکي وقت ۾ پارٽي ۽ سان گڏ بيهڻ وارن جي خدمت کي وساري نه ٿو سگهجي، پاڪستان جي جمهوريت اڃا ايتري مضبوط نه ٿي آهي جو مخالف حلقن ۾ به ڪر ڪري سگهجي 4 سالن ۾ جيڪو ٿيو اوهان جي سامهون آهي، 50 ڪروڙ نوڪريون ڪٽي آهن؟ ڪوبه گهر نظر نه پيو آهي، چيو ويو ته 50 لک گهر ٺاهيا ويندا، نواز شريف چوندو شروع ۽ ٿيندي ئي پاڪستان واپس ايندو

فیصل آباد: وفاقی گھرو وزیر رانا ثنا اللہ تقریب کی خطاب کندي

اسلام آباد: (بیورو رپورٽ) پاڪستان تحريڪ
انصاف جي اڳواڻ شاھ محمود قريشي چيو آهي
تہ پاڻندي مڙهيل تحريڪ انصاف بابت فيصلن
تي تنقيد / بقايا پڙهو صفحو 2 نمبر 04

صوبائي وزير سيد ناصر شاہ کراچی فیکٹری حادثي ۽ شہيد ٿيندڙن جي وارثن سان تعزيت ڪندي روڊي / ايتاقيا ۽ ٻوڙو صفحو 2 نمبر 08

لاهور: ماڻهو سرڪار طرفان ملندڙ منٽ انو ووصول ڪري رهيا آهن

دادو ۾ خداآباد واري علائقي جي رهواسين پاران نوجوان جي ميڻا اغوا خلاف احتجاجي مظاهرو

محمد صديق پنهور عبدالرحيمر پنهور احمد علي پنهور
ڪاظم پنهور احتجاجي مظاهرو ڪيو اسان جي نوجوان مير حيدر پنهور کي اغوا ڪيو ويو آهي، نوٽيس وٺي انصاف ڪيو وڃي: مظاهرين ميرحيدر پنهور کي آزاد ڪرائي ۽ منهنجي زمين تان قبضو ختم ڪرائي موٽسان انصاف ڪيو رجي دادورپور عزتالله خاصخيلي) دادو ۾ خداآباد عبدالرحيمر پنهور احمد علي پنهور ڪاظم پنهور واري علائقي جي رهواسي محمد صديق پنهور

دادو: ميڻا اغرا ٿيل نوجوان جي ٻڌايي لاءِ علائقي جي رهواسين پاران احتجاج ڪيو پيو رجي

سرحد ڀرسان جيسڪو ميرپير ماٿيلو جي ناهلي سبب مختلف ڳوٺن جي بجلي بحال نه ٿي

ڪافي عرصي کان بجلي ناهي ڳوٺن ۾ چورين روز جو معمول بڻجي ويو آهي: علائقي واسي جهانپور شريف مان 15 ڏينهن اڳ چورن مختلف ڳوٺن جي بجلي جو تارون ڪٽيون ويون هيون سرحد (رپورٽ: غلام عباس مهن) سرحد ڀرسان جيسڪو ميرپير ماٿيلو جي ناهلي سبب، جهاڻو شريف سميت مختلف ڳوٺن جي بجلي بحال نه ٿي سگهي. ڪافي عرصي کان بجلي ناهي ڳوٺن ۾ چورين روز جو معمول بڻجي ويو آهي. ڪافي ڳوٺ اوندائي جو شڪار، جيسڪو ميرپير

سکر ۾ عورت پاران ڀائرن جي زيادتين خلاف احتجاجي مظاهرو، نوٽيس وٺڻ جي گهر

ڪارنهن جي تهمت مڙهي 4 لکن ۾ پيرسن سان وڪرو ڪرڻ جو پيڻ جو ڀائرن مٿان الزام گهر ۾ قيد رکڻ بعد معصور پٽ محمد يعقوب ڪسي گهران ڪڍي ڇڏيو آهي: حميده ميراثي

سيشن ڪورٽ ۾ ڪيس داخل ڪرايو آهي پوليس جوابدار ڀائرن ۽ ماٿيلو پي ء کي گرفتار نٿي ڪري

سکر(رپورٽ:امداد علي گل ڪلڙون) سکر ۾ رت وڪرو ڪرڻ جو پيڻ جو ڀائرن مٿان الزام مڙس جي رشتن جي روپ ۾ لڪيل وحشي يڪتا گهران ڪڍي ڇڏن ۽ ڀائرن قتل ڪرڻ جي ڪوشش ڪارنهن جي تهمت مڙهي 4 لکن ۾ پيرسن سان

سکر: عورت پاران ڀائرن جي زيادتين خلاف احتجاج ڪندي

سلطانپور ويجهو بائزر زميندار پنهنجي عدالت لڳائي ڇڏي، عورت سان زباني جي ڪوشش

وارثن جي مزاحمت تي بائزر زميندار جو سندن هارين مٿان ميڻا تشدد بن مردن سميت عورتون زخمي زميندار نظير احمد ائڊر پاران عورت کي جنسي حوس جو نشانو بڻائڻ جي ڪوشش دوران لفين سان تشدد ٽريڪٽر خريد ڪرڻ ۾ آئون ضامن آهيان ڊرامو راجو اٺائون پلي معاملي جي انڪوائري ڪرائي وڃي:زميندار

سلطانپور (رپورٽ) سلطانپور ويجهو بائزر زميندار هٿ وڃڻ جي ڪوشش، عورت جي وارثن جي پنهنجي عدالت لڳائي ڇڏي، پنهنجي زمين تي مزاحمت تي بائزر زميندار جو سندن هارين مٿان ميڻا تشدد بن مردن سميت عورتون زخمي، هاري لاءِ ويهاريل هاري جي نياڻي جي عزت ۾

ٽنڊو محمد خان ۾ ايس يو پي جي ڪارڪنن پاران اڄمل ساوند جي قتل خلاف احتجاج

اڄمل ساوند جي قتل واري واقعي خلاف پريس ڪلب آڏو مظاهرو ڪري سخت تعريبيازي ڪئي ويئي

سنڌ اندر وڌندڙ قبيلاشي تڪرارن ۾ ڪيترائي ساڃاه وند ماڻهو قتل ٿي چڪا آهن :اڳواڻن جون ڳالهيون بين اقوامي تعليمي يافتا پروفيسر ڊاڪٽر اڄمل ساوند کي به ناڪارا سرداري نظار جي ور چڙهي ويو

ٽنڊو محمد خان (رپورٽ:مظفر علي بروهي) ٽنڊو محمد خان ۾ ايس يو پي جي ڪارڪنن پاران

ٽنڊو محمد خان :ايس يو پي جي ڪارڪنن پاران اڄمل ساوند جي قتل خلاف احتجاج ڪيو پيو رجي

ملير ۾ پروفيسر اڄمل ساوند جي قاتلن کي گرفتار نه ڪرڻ خلاف احتجاجي مظاهرو

سنڌ يونائيٽيڊ پارٽي ڪراچي ڊويزن ۽ مهراڻ انجنيئر فورم پاران احتجاجي مظاهرو ڪيو ويو منير احمد مگسي، ڊاڪٽر علي نواز گبول، ايڊووڪيٽ فاروق احمد ڳوڙ ۽ بين اڳواڻن پاران شرڪت ستار ڏاهري محبوب علي کوسو، ايڊووڪيٽ صداقت علي ڳوڙ ، مير حاصل خان مري ۽ ٻيا شريڪ ٿيا

ڪراچي(رپورٽ) پروفيسر اڄمل ساوند جي قاتلن مهراڻ انجنيئر فورم پاران احتجاجي مظاهرو، ڪي گرفتار نه ڪرڻ خلاف ملير پريس ڪلب نري باري ڪندي ڏانن کي جلد گرفتار ڪرڻ سامهون سنڌ يونائيٽيڊ پارٽي ڪراچي ڊويزن ۽

ڪراچي: پروفيسر اڄمل ساوند جي قاتلن کي گرفتار نه ڪرڻ خلاف احتجاج ڪيو پيو رجي

دادو ڀرسان ڳوٺ يار محمد ٻگهيو پنهنجا گهرجي رهواسي پيرسن پاران احتجاجي مظاهرو

پيرسن يار محمد ٻگهيو ۽ سندس پٽ ذوالفقار پريس ڪلب احتجاجي مظاهرو ڪيو منهنجي نافرماني پٽن ۽ ڀائرن پائتين منهنجي زرعي زمين تي قبضو ڪري ڇڏيو آهي: پيرسن زمين تان قبضو ختم ڪرائي پٽن ڀائرن ۽ پائيتن خلاف ڪيس داخل ڪري تحفظ فراهم ڪيو وڃي

دادورپور(عزتالله خاصخيلي) دادو ڀرسان ڳوٺ يار محمد ٻگهيو ڀرسان جا رهواسي پيرسن يار محمد ٻگهيو ۽ سندس پٽ ذوالفقار دادو پريس

دادو: پيرسن يار محمد ٻگهيو ۽ سندس پٽ ذوالفقار دادو پريس ڪلب احتجاجي مظاهرو ڪيو

ٽنڊو محمد خان ۾ معذورن سرڪاري ادارن ۾ معذور ڪوٽاعت نوڪرين نه ملين

معذور اڳواڻ الهبخش ملاح، منور علي ۽ بين جي اڳواڻي ۾ علامتي بڪ ڌڙال ڪئي ويئي نوڪرين ڏيڻ جا مسلسل آڏاڻئي ڪنهن به اداري ۾ ملازمت نه ڏني ويئي آهي: مظاهرين ٽنڊو محمد خان (رپورٽ:مظفر علي بروهي) ٽنڊو محمد خان ۾ معذورن سرڪاري ادارن ۾ معذور ڪوٽاعت نوڪرين نه ملڻ خلاف پريس ڪلب

پرياسٽي ڀرسان ڳوٺ جلباڻي ۾ 250 خاندانن ۾ راشن ورهائڻ جي تقريب منعقد لاجال، غريب ۽ مسڪين ماڻهن جي خدمت عين عبادت آهي: مولانا عمران جلباڻي عمران جلباڻي پاران 250 کان وڌيڪ بريسات مٿاثر خاندانن ۾ عيد جو راشن ورهايو ويو

نوشهرو فيروز: مولانا عمران جلباڻي راشن ورهائيندي

دادو ۾ ٽي آي ٽيسٽ پاس اساتهن پاران پريس ڪاب اڳيان ڀڳهارون نه ملڻ خلاف احتجاج

ڪنڌزاسٽان احسن اڀڙو آفاق حسين ملاح محمد اشرف ڏاهري محروم علي ملاح احتجاج ڪيو اختيارين پاران ڀڳهارون جاري نه ڪيون ويون آهن خزانہ آفيس دادو جا چڪر کائي رهيا آهيون:اٺار

دادورپور:عزتالله خاصخيلي) دادو ۾ آءِ بي اي ڀڳهارون نه ملڻ خلاف احتجاجي مظاهرو ڪيو ٿيسٽ پاس اساتدن دادو پريس ڪلب اڳيان

سول سرجن نوشهرو فيروز ڊاڪٽر خادم علي مگريو جي ٻائڙيڪٽر جنرل هيٺ سان ملاقات

ڪافي تبديلي آئي آهي اڃان به اسٽال کي ضلعي اسپتال ڏانهن لاڻ ڇاڙهي رهيو آهي:ڊاڪٽر محمد جن نوشهرو فيروز (ڊ) سول سرجن نوشهرو فيروز ڊاڪٽر خادم علي مگريو جي ٻائڙيڪٽر جنرل

سلطانپور ويجهو ڳوٺ ملان حسين ڇاڙو ۾ جدمان جنگل اٿس سبب ڏکيو گهرسڙي ويا

باهه لڳڻ سبب پورهيت محروم رين علي نواز ڇاڙو جا ٽي ڪڪارا گهر سڙي رک ٿي ويا

گهر اندر ٻڌل ٽي پکيرون ۽ گهر اندر پيل سامان ڦٽل پٽن ڪپڙا سوڙي رک ٿي ويا سلطانپور (رپورٽ) سلطانپور ويجهو ڳوٺ ملان حسين ڇاڙو ۾ جدمان جنگل اٿس سبب تن ڪڪارا گهر سڙي رک ٿي ويا ڳوٺاڻن ڪڪارا گهرن کي اوتو ڀاءُ وڪروڙي وٺي بام

معتب ڏيرو جنڻي جي ڀرسان ڳوٺ حاجي محروم سرگائي جي رهواسي پاران احتجاج مان هاري ماڻهن آهيان پوليس روز روز ڪوڙا ڪيس داخل ڪري تنگ ڪري ٿي: ذوالفقار سرگائي

پريشان نه ڪيو رجي جي انصاف نه مليو ته مان بيزار ٿي ايس ايس آفيس اڳيان بان کي باڏيندس نوشهرو فيروز(رپورٽ:مظفر ملڪ) محبت ديرو جنڻي جي ڀرسان ڳوٺ حاجي محروم سرگائي جي ڳوٺ حورهواسي ذوالفقار سرگائي پوليس

نوشهرو فيروز: ڳوٺ حاجي محروم سرگائي جي رهواسي پاران احتجاج ڪندي

بلدين جي سينئر صحافي جي چوري واپس نه ٿيڻ خلاف احتجاجي مظاهرو

پوليس پاران سندس ڀائيتي جا 3 لک روپيا خرد برد ڪرڻ تي احتجاجي مظاهرو ڪيو ويو ڊي آءِ جي حيدرآباد جي يقين دهائي ڪرائڻ بعد به مسئلو حل نه ٿيو آهي: مظاهرين جواز

بلدين(رپورٽ:مرثضيٰ ميمڻ) بلدين جي سينئر صحافي ۽ سنڌ جرنلسٽ ڪائونسل ضلع بلدين

سکر شجاع تاريخي اٿانو آهي فرض آهي شهر کي خوبصورت بڻايون: خورشيد احمد

شهر اندر معصور شاهه مينارا شجاع سميت ڪيتريون ئي قديمي عمارتون موجود آهن

عمارتن تعمير ٿي رهين ان صانع پٽ ۾ زمين جي قيمت تي ايڪڙن ٻن ڪروڙن کان وڌيڪ آهي

سکر: خورشيد احمد ميناريا سان ڳالهائيندي

سنڌي قوم کي هڪ روشن خيال قوم جي تعمير لاءِ ٻاهر نڪرڻ جي ضرورت آهي: قادر مگسي

14 مئي تي ڪراچي ۾ هزارين ماڻهو اڄمل ساوند جي قاتلن جي گرفتار نه ٿيڻ خلاف احتجاج ڪندا ايس ايس بي، ڊي آءِ جيز سردارن جي بنگلن تي ڊيوٽي ڏئي رهيا آهن، سنڌ ۾ ڏاڙيل ڪلچر ختم ڪيو وڃي امن امان جي صورتحال انتهائي خراب آهي، بڪ ۽ بدحالي ماڻهن جي زندگي اجاڙي ڇڏي آهي: انظار پارٽي ۾ خطاب

ٺٽو (رپورٽ:جاويد لطيف ميمڻ) سنڌ ترقي بهجي سنڌ ترقي پسند پارٽي پاران انظار پارٽي و شرڪت ڪئي انهي موقعي تي پريس اعلان ڪيو/بقايا ڀوهو صفحو 3 نمبر 03

سنڌ حڪومت جي ڪرپٽ ٽولي پاڻ کي عوام دشمن ثابت ڪيو آهي: آصف راڄڙ

هڪ ڀيرو ٻيهر ثات ڪيو ته انهن کي قانون جي حڪمراني جي ڪا به پرواهه ناهي سنڌ جي ڪرپٽ مافيا نه ٿي چاهي ته ٽي ٽي آءِ ڪين سنڌ ۾ شڪست ڏئي: ڳالهيوڻ

هڪ ڀيرو ٻيهر ثات ڪيو ته انهن کي قانون جي حڪمراني جي ڪا به پرواهه ناهي، آصف راڄڙ 12 ڏينهن اڳ ڏينهن ڏيئي ڪرپٽ ٽولي جي ڪرپٽ ٽولي ۾ چيو آهي ته سنڌ حڪومت جي ڪرپٽ ٽولي

حيدرآباد جي نجي اسپتال پاران نياڻين سان منٽ ميٽر ڦاٿلو مات جهنڊ ٻهٽو، مهلت طلب

فوت ٿيل سماج سڌارڪ جي وارثن سان تعزيت فيصلو ڏيڻ جي خاطري ڪرائي وئي آهي

اسپتال انتظاميا ايس يو پي جي سينئر نائب صدر روشن علي ٻرڙو جي اڳواڻي ۾ ملاقات ڪئي

انتظاميا جي غفلت سبب نوجوان سماج سڌارڪ جي صورت ۾ وڏو نقصان ٿيو آهي: روشن علي ٻرڙو

ڪنڊي جي نتيجي ۾ فوت ٿيل سماج سڌارڪ حيدرآباد جي نجي اسپتال جو نياڻين سان منٽ ميٽر ڦاٿلو مات جهنڊ ٻهٽو 12 ڏينهن اڳ ڏينهن ڏيئي ڪرپٽ ٽولي جي ڪرپٽ ٽولي ۾ چيو آهي ته سنڌ حڪومت جي ڪرپٽ ٽولي

دادو ۾ عورت جي قتل جو ڪيس مڙس تي داخل، وارثن پاران انصاف جي گهر

چاهيان توه پنهنجي ضلعي ۾ تعليمي نظار ۾ بهتري آڻيان: الهڏنو عرف اي ڊي ملاح

حاضري پرائڻ وارو نظار قائم ٿيڻ تي اڪثر گوسڙو استاد ۽ سفارشي هيڊ ماستر ناراض آهن ضلعي جي ميل ۽ في ميل سميت سيڪنڊري اسڪولن جي آفيسرن سان وڊيولنڪ تي ڳڻجائي

مانيترنگ ڪرڻ دوران سيڪنڊري ۽ هائر سيڪنڊري جي اسڪولن ۾ 75 سيڪڙو بهتري آئي آهي

71 ٻڌين (رپورٽ:مرثضيٰ ميمڻ) بلدين ضلعي جي ست وڳي کان موڪل ٿيڻ جي وقت تائين اساتدن جي حاضري پرائڻ وارو نظار قائم ٿيڻ تي اڪثر گوسڙو استاد ۽ سفارشي هيڊ ماستر ناراض آهن

پي ٽي آءِ سنڌ جي صدر علي زبدي جي بلاچوان ڳوٺڦاري خلاف احتجاجي مظاهرا ڪرڻ جو الزام

علي زبدي کي 3 ڏينهن اندر آزاد نه ڪيو ويو ته ڪارڪن روڊن تي هوندا: سيد ذوالفقار علي شاھ

حڪومت اقتدار جي نشي ۾ ڌٽ ٿي ڪوڙا من گهڙت ڪيس داخل ڪري گرفتار ڪري رهي آهي علي زبدي مٿان ڪوڙو ڪيس داخل ڪري کيس گرفتار ڪرڻ واري عمل جو فوري طور تي نوٽيس وٺڻ

ٽنڊو محمد خان (رپورٽ:مظفر علي بروهي) ٽنڊو محمد خان ۾ معذورن سرڪاري ادارن ۾ معذور ڪوٽاعت نوڪرين نه ملڻ خلاف پريس ڪلب

ٽنڊو محمد خان : پي ٽي آءِ سنڌ جي صدر علي زبدي جي بلاچوان ڳوٺڦاري خلاف احتجاج ڪندي

ڊپٽي ڪمشنر بلدين جي صدارت هيٺ آدمشماري متعلق اهر گڏجائي، عملدار شريڪ ٿيا

2017 جي مقابلي ۾ نئين آدمشماري ۾ ضلعي بلدين ۾ 9 سيڪڙو واڌ ٿي آهي: بريفنگ فارمولي تحت هر سال 2 سيڪڙو آبادي وڌي ٿي 6 سالن ۾ گهٽ ۾ گهٽ 12 سيڪڙو آبادي وڌڻ گهرجي

1499 بلاڪن مان 176 بلاڪن ۾ آبادي وڌڻ بدران گهٽجي آهي، سببن تي غور پيوچار ڪيو ويو آهي

بلدين (رپورٽ:مرثضيٰ ميمڻ) ڊپٽي ڪمشنر بلدين آغا شاهنواز خان جي زير صدارت ڪمپب آدمشماري ۾ ضلعي بلدين ۾ 9 سيڪڙو واڌ ٿي

بلدين: آدمشماري متعلق اهر گڏجائي کي ڊپٽي ڪمشنر آغا شاهنواز خان صدارت ڪندي

سجاول ۾ جتوئي برادري جي عورتن: مردن ٻارن سان گڏ قرآن پاڪ کڻي احتجاجي مظاهرو

بيگناه موري لڳ رڻ ملاح جا رهواسي جتوئي برادري جي عورتن، مردن ٻارن سان گڏجي مظاهرو ڪيو جتوئي برادري جي ٽن ماڻهن کي ميهنڊ ڪپي گهر ڪرڻ خلاف ايس بي آفيس سجاول اڳيان ڌڙو هڻيو ويو

پوليس نظير حسين جتوئي، خادم حسين جتوئي ۽ قمبر علي جتوئي کي ڪنبي گهر ڪري ڇڏيو آهي: مظاهرين

سجاول (رپورٽ:ممتازعلي نهڙيو) سجاول ۾ جتوئي برادري جي عورتن، مردن ٻارن سان گڏ رهواسي جتوئي برادري جي عورتن، مردن ٻارن سان گڏجي مظاهرو ڪيو

ایڈیٹر:
اعجاز مہر

روزانی

سندھیار

Daily SINDHYAR
www.dailysindhyar.com

موسم 17 اپریل 2023 ع

کشکول تي اڌاريل معيشت ۽ معاشي ترقي

ڄاڻان ٿا ته اير ايف جي اڳيان اسان جون گيسون بند ٿي ناهن ٿيون ته عالمي بينڪ پاڪستان جي پٿرين معاشي صورتحال بابت رپورٽ جاري ڪري ڇڏي آهي، جنهن ۾ ڄاڻايو ويو آهي ته ملڪ ۾ موجود سياسي صورتحال سبب پاڪستاني معيشت کي سنگين معاشي چئلينج درپيش آهن ملڪ ۾ 39 لک ماڻهو غربت جي ليڪن کان هيٺ هليا ويا آهن. مٿس ٿا ڄاڻي جا خيرون ته مهيني جي درآمد (آمدني واپار) کان به گهٽ آهن. مهاڻاگائي 25 سيڪڙو کان به وڌيڪ آهي. رپورٽ موجب، 2025ع تائين ڪرنٽ اڪائونٽ خسارو، مهاڻاگائي ۽ آڏينهي جو بار وڌڻ جو خدشو آهي. اڪائونٽ بينڪ 2024ع ۽ 2025ع تائين آڏينهي جو بار 29 ارب ڊالر بابت ٿا ڄاڻي تائين پهچڻ جو خدشو ظاهر ڪيو آهي. رپورٽ ۾ اهو پڻ ڄاڻايو ويو آهي ته، فرض معيشت جو 74 سيڪڙو آهن مالياتي خسارو 6.7 سيڪڙو تائين پهچڻ جو انديشو آهي، جڏهن ته معاشي ترقيءَ جي شرح 0.4 سيڪڙو ۾ ٿي سگهان ٿا.

هن ملڪ جي ولادت باسعادت کي مٺي صديءَ کان وڌيڪ عرصو ئي چڪو آهي پر پٽي جا حڪمران ٽولا ڪي جتادار معاشي پاليسيون جوڙي نه سگهيا آهن. هن ملڪ کي اڀيحاڪن پٺيان ٺي هلايو ويو آهي. هر حڪومت پاڻ کي اقتداري عرصي لاءِ ذميار سمجهندي آهي ۽ ان وقت لاءِ ئي عارضي انتظار ڪيو ويندو آهي. قرض ورتا ويندا آهن. ۽ ان قرض جو وڏو حصو حڪمرانن جو خرچين ۽ ذاتي، خزانداري ڪري ڪئي وڃي ٿي ۽ ٻي ايندڙ حڪومت انهن جو پڇڙيل ڪشڪول کڻي وري ساڳي ڪرت کي لڳي ويندي. هر ايندڙ حڪومت، معاشي تباهي جو الزام ايندڙ حڪومت تي هڻي ڇڏيندي آهي. ظاهر آهي ته اهڙي انتظامي تدبير ۽ معاشي پاليسي سبب معاشي بحران هن ملڪ کي مستقل مسڪن ٺاهي رهي پيو آهي. هن پيڙهي معاشي حالت ڪجهه وڌيڪ ئي خراب ڪئي وئي آهي، جو اسان کي عالمي ادارن اڳيان آڙيون ڪڍڻو پئجي ويون آهن. ملڪي معيشت جي مهار آهن ۽ عالمي ادارن کي ڏيڻ ۽ بجيٽ انهن جي فرمائش ۽ شرطن موجب جوڙڻ جي ارادن معاهدن باوجود اهي اسان تي وساهه ڪرڻ لاءِ تيار نه آهن. جاتائيل ملڪ قرض معيشت جو 74 سيڪڙو ۽ رڍال قرض وٺڻ جي پهرئين چڪمران جو موجب ۽ مغرب مشغول آهي، اهي قرض وري به عوام کي پرڻا پوندا آهن. هن وقت به اها حالت آهي، جوهن ملڪ ۾ پيدا ٿيندڙ باروز به لکين روپين جو مقرض هوندو آهي. اهي قرض ڪيئن ئا استعمال ٿين. ان جو اندازو هن مان لڳائي سگهجي ٿو ته حڪمران نشون قرض کڻي قرض ٻين قسطن ڏانهن ڏين.

سان اڳ به هنن کي ڪالمن و اهڙو چرندار ڀاءُ آهيو ۽ ان ڳالهه کي هتي ڏور
جڙي وڃڻ جي مهلا ٿو سا مهجوهن ت پرڏيهي قرض جي حصول کي پارليامينٽ
جي اجازت سان مشروط ڪيو ويو. حڪمران قرض حاصل ڪرڻ وارا رهيا
جيئن گهرجن، پر هتي ائين نٿو ٿئي. باقي جيتري قدر مٿا سٽا جي نالي جي
اڻڀروڙن جو تعلق آهي ان مان سڌي ريت عوام کي ڇو ڦاڦڙو نه ووندو آهي،
هي ڏهيا ملڪ جي ”کين جوڳو“ هوندا آهن؟ هي قرض ڏيندڙ عالمي ادارن
۽ ملڪن کي اهو آگاهيت ڏيارڻ لاءِ هوندا آهن انهن جي قرضن جي قسم،
جيڪا ايڪسپورٽ جي پيٽ و تيار ڪئي آهي. هتي جي حڪمران هٿ
هتي جي هتي جي صنعتي انٽرا اسٽرڪچر کي تيار ڪري هن ملڪ کي ڪنزومر
معيشت تائين پهچائي ڇڏيو آهي. معاشي تباهي، جو هڪ سبب امپورٽ ۽
ايڪسپورٽ جو عدم توازن پڻ آهي. هڪ ته هتي نئون صنعتي انٽرا
اسٽرڪچر نه ٺهيو ڳڻيو آهي، جيڪي صنعتون آهن اهي به بچائي ۽ ٻيون
شيون بهانهجن جيڪي سبب اهو مان منتقل ٻيون جيڪي صنعتڪار
آهن، اهي به پنهنجي موڙي اسٽاڪ ايڪسچينج ۽ لڳائڻ کي اهميت ڏين ٿا.
غير پيئني جانن، ان امان و بارڻ مهانگي هجڻ جي ڪري پرڏيهي
سيڙيڪار اچڻ لاءِ تيار نه آهن. اهڙي صورتحال ت معيشت جي ٻيڙي پلا
ڪيئن ترندي ان ڪري ضرورت ان ڳالهه جي آهي ته بهتر معاشي پاليسين
هوڏين ۽ امپورٽ گهٽائي، ايڪسپورٽ تي ڌيان ڏنو وڃي، ڇو ته
ايڪسپورٽ جو واعدو ريمو ٽيڪسٽائيل انڊسٽري به حڪمران تباهه ڪري
ڇڏي آهي. اهو پڻ ضروري ته پرڏيهي قرض جي حصول کي پارليامينٽ
جي اجازت سان مشروط ڪيو وڃي.

[illegible]

ایم ایف جی اے شرط پاکستانی معیشت

پروفیسر اختیار گھمرو

اهو فرض به پاڪستان کي اڌاڻيگي جي خساري کي پوري ڪرڻ ۽ معاشي سڌارو ڪرڻ لاءِ ڏنو ويو هو. ۲۰۰۸ع ۾ پاڪستان آءِ ايم ايف کان ۶.۶ بلين ڊالر قرض ورتو. اهو قرض عالمي مالياتي بحران جي تناظر ۾ ڏنو ويو هو ۽ ان جو مقصد به بيروني اڌاڻيگي جي مشڪلاتن کي منهن ڏيڻ ۽ معاشي سڌارو لاڳو ڪرڻ ۽ مديد ڏيڻ لاءِ هو. پاڪستان ۲۰۰۸ع ۾ آءِ ايم ايف کان ۶.۷ بلين ڊالر قرض ورتو اهو قرض به پيئلسن آف پيئسٽن خياري تي ضابطي آڻج ۽ معاشي سڌارو لاڳو ڪرڻ ۽ مديد ڏيڻ لاءِ ڏنو ويو هو. اهڙي طرح ۲۰۰۹ع ۾ ۶.۵ ڊالر قرض جو معاهدو شرطن تي ڪيو ويو جنهن تحت هڪ بلين ڊالر جي قسط به جاري ڪئي وئي. ان معاهدي تحت هر قسط ڏيڻ به ڏاکڻي اڌ اڌي جي شرطن کي لاڳو ڪرڻ جو جائز وڃڻ لاءِ ڪيو ويو اهو قرض معاشي سڌارو لاڳو ڪرڻ لاءِ ڏنريون جيئن هو قومن ۽ اڌاڻيگي جي زوالن جي مشڪلاتن کي منهن ڏيڻ ۽ معيشت کي مستحڪم ڪرڻ جو مجوزو پئي ڏي آئين حڪومت ۱۸ مئي ۲۰۰۸ع تي آءِ ايم ايف سان معيشت کي بچائڻ جي نالي تحت باضابطي ڳالهين شروع ڪيون، جنهن ۾ ۶.۵ بلين ڊالر جي قرض سميت ۱.۱ بلين ڊالر جي بيل آئوٽ قسط شامل آهن، جيڪي ۲۰۱۹ع ۾ طئي ٿيل آهن. پاڪستان لاءِ آءِ ايم ايف جو فرض ڪيترن ئي سالن کان بحث ۽ تڪرار جو موضوع رهيو آهي. انهن قرضن پاڪستان کي معاشي بحرانن دوران تمام گهڻي ضروري سامان ڏئي آهي، پر اهي شرط به کڻي ايندا آهن جنهن ڪري معيشت ۽ سماجي پاليسي تي ناڪاري اثر پون ڪري تنقيد ٿيندي رهي آهي. انهن شرطن ۾، عام طور تي ملڪ ۾ آزاد معاشي پاليسين لاڳو ڪرڻ، سادگي، اپائڻ سرڪاري ادارن کي خانگائي، ۽ ڊي ريگيوليشن شامل آهن. اهي پاليسين معيشت لاءِ هميشه نقصانڪار ثابت ٿيون آهن خاص ڪري اسرڏو ڪرڻ ۽ جتي معيشت جي بنيادي وڇائي ۽ سهولتن جو فقدان رهيو اهو ڇوڏ قرض جوڳي مدد وارا معاشي سڌارن بچاءِ مختصر مدت جي معاشي استحڪار وارن قرضن تي ڌيان هوندو آهي. آءِ ايم ايف طرفان بار بار مدخلتن جي نتيجي ۾ معاشي بحران پيدا ٿيندا رهيا آهن جنهن جي نتيجي ۾ غير مستحڪم معاشي واپار يا ترقي ٿي آهي. آءِ ايم ايف طرفان بچت ۽ مالياتي انتظار تي زور ڀرڻ ڪري سماجي ۽ انساني ترقي ۽ سيڙپڪاري کي نظرانداز ڪيو وڃي ٿو جنهن جي نتيجي ۾ ملڪ غربت ۽ اُٿراپري ۽ اداري واپار ۽ اداري اخصر خسران تي قرض ڏنو آهي جنهن جا ملڪي معيشت ۽ عوام تي ناڪاري اثر پيا آهن. هميشه ڏانهن وارا قدر ڪندڙ هڪڙو حڪومتي خرچ ڳهڻاڻ، ٽيڪس ڏاڙج ۽ ڪرسي جي قدر ڳهڻاڻ لاءِ مجبور ڪيو آهي. انهن قرضن جي نتيجي ۾ بيروزگاري وڌڻ سان ڏڌ، ضروري خدمتن تائين پهچ ۽ گهٽتائي ۽ سماجي اثر ڏي آهي. نتيجي ۾ معاشي استحڪار ۽ خرابي ٿيو آهي. آءِ ايم ايف طرفان پاليسين عوام ۽ حڪومت جي ضرورتن ۽ ترجيحن کي اوليت ڏيڻ بجاءِ طاقتور بين الاقوامي مالياتي ادارن ۽ امداد ڏيندڙ ملڪن جي منهن جي عڪاسي ڪن ٿيون. معاشي مشڪلاتن کي مٽائڻ لاءِ ڏنل ڊيگم ۽ پاڪستان ۾ ترجيحن جي ضرورت آهي، جيڪي ملڪ جي سماجي ۽ مالياتي ضرورتن ۽ معاشي مدد نظر کي مدن ڏيڻ ۽ پاڪستان ۾ آءِ ايم ايف جي جرحن ملڪ جي معاشي زوال جو سبب بڻجي رهيا آهن، جيڪو ڏهاڪن کان قرضن ۽ غربت جي ڏين مان نڪرڻ بدران قابل رهندو اچي ٿو. جيئوگيڪ آءِ ايم ايف قرضن دائري پروگرام کي معاشي ترقي ۽ استحڪار وڌائڻ جي عوامي ترقي ۽ بر خيقت اها آهي تاهي پروگرام مسلسل ناڪار رهيا آهن ۽ ان جي بدران پاڪستان ۾ معاشي جمود، سماجي بدحالي ۽ سياسي عدم استحڪار جو سبب بڻايو آهي. هينئر آءِ ايم ايف زوري پري رهيو آهي ته جي قرضن

پوشترين سالن ڏي تعزيت ۽ همدردي جو اظهار
ڪيو ۽ بيان ۾ هجباڙ شريف ڇيو ته مفتي
عبدالشڪور به نظرياتي سياسي ڪارڪن
نٿو، انسان نه، اڳڻ ته ضد اديب علي (ڊاڪٽر)

[illegible][illegible][illegible]

17	✽✽✽	ڄاڻا	ونندي ٿاڪندي موجب ڇوڪري جي اڃا پيرگهرين جي حد سمن تڪرور ۾ ڪلاڪن جو هونئڙو مسافر سروسٽ پارڊر تي هڪ رات ترسندا ان ٻي ڪروايلو 60 هزار ٻي هونئڙو.
18	✽✽✽	ڄاڻا	ڄاڻا مارجي ويا. ڀڙپهي مڃيا موجب سونان جي ڀرنامي ٿيڻ جي سرخرو محمد حمدان ڊگال ديوئي ڪي ٿي ڇڏيڻن ٿي سرڪاري هٿن جي گروپ قبضو ٿي ڇڏي وئي. ٻي پاسي ملڪ جي فوجي ڊگري ڪري ان ايرمان گهٽ ڇڏي وئي. ڪي ڏندي ڇوڪري جي فوج سرخرو هٿن تي ڪٽيا. ڊاڪٽر اي. ج. هوسر ٻي
19	✽✽✽	ڄاڻا	منتقل ڪيو ويو پر جڏياني ٽائيس ساٿ ن ڏئي سگهي. ملڪي عاملن واري وفاقي وزير لاهوري جو اطلاع ملندي ا ٻي اسلام آباد پوليس کان سبب اطلاع ۽ تڪريرات ۽ ڊگري وزير سماءُ وزيرگير، مواصلات وارو وفاقي وزير مولانا احمد مدوح ۽ ٻيا وفاقي وزير بولي ڪليڪٽڪ ٽائيس پهچي ويا. پوليس 5 ڏينهن سار ڄاڻا هٿن جي گهٽ ڪري ٿي تڪرور هنن ڇڏي ڪري گرفتار ڪري اڃاڻان هٿن منتقل ڪيو ويو ٻئي پاسي وزيراعظم شهباز شريف مفتي عبدالشڪور جي لڏائي تي گهري ڏک ۽ افسوس جو اظهار ڪندي سندس گهرين ۽ سمن سرگرم ٿي
20	✽✽✽	ڄاڻا	ڪيئن موجب، گاليسي جي اڳهر ۽ ٻه 78 ٻي پاسي اٿر انٽر انٽر ڪوئو پٽيلو ٿي نوان اڳهر ٿا پاردين وڃي کان اڳهڙي
21	✽✽✽	ڄاڻا	ٽي خيالن جو اظهار هن عياد گراڻوئڊ ملڪ صلاتي ۽ لڳيل ڄڻن ٻارن ۽ سمن ڪوئو جي سمن ٻارن جي تڪرور ٿي

جا تو منجهان، گگ چتی رت نکري!

منهن ۾ محبوبين جا، ڪئن جهليندي گهاءَ؟

سو تون کُجاڑیا، سِگنُ جون سَدون کریں؟

ٻاڻ سڀني جي ”اڦ-طارپارتي“

صاحب خان پند

جن دلبلياتي فلسفو ۽ جملياتي خُسن ملندا آهن ته جمهوري قدرن جي آبياري ٿيندي
 اٿن جي آساني ڏيس ۽ نه دلديات ۽ جمليات جي ملڻ جي نتيجي ۾. ماڻهن جي
 حقن جي حاصلات ۽ حفاظت لاءِ ”آف“ ”ٿار“ پارٽي جو بنياد پيو هن پارٽي جو
 روڻاڻ ڪيڻي ۽ ڪارائڻي ۽ جڏهن اهي به تقابلي آئيندا آهن ته پڙهيون نظمو
 جي جوڙجو بندوبست ڪرڻ، جڏهن ته آخري تقوي کائي پي پيٽ فروغ ڏيڻ
 جي به ڌڻي مڙهي اٿن. ”ٿار“ پارٽي جي سولي سٽن ۽ ”آف“ تار“ يا ”آف“ قطار
 ۾ پڻ سٽون ٻڌنديون آهن. هي پارٽي پنهنجي جوهر ۽ هڪ جمهوري ۽ سيڪيولر پارٽي
 ۾ پنهنجي منشور جي گهڻي پاسداري ڪرڻ سبب جڏهن بدعظمنيءَ جو شڪار
 ٿي ته پنهنجي ”آباد“ جي فتح ۽ توري ڏيڻ لاءِ ساڻي پي سڪون اختيار ڪندي
 جڏهن ته اسان کيس وقت لاءِ مڃي ته هي گهڻاڻي پڻ ”پيٽا جيسورا...“ پيٽا
 ”روا“ ڇڏي ڪٿي کيس وٺرائيندو رهندو آهي.

[illegible][illegible]

ان جو اختيار پٽيءَ جي جيتريمن رت هر وقت محفوظ آهي هن وقت افطار پارٽي، ڪي ئي وقت ۽ سندس مخالف پٽيءَ جي ”عبد ملن“ ڪا وڏي ۽ وڏو خطرو ٿيڻ جي چڱي بندوبست ڪرائي لاڻ پارٽي ڪانفرنس ڪوٺائي هڪ گڏ ٿيڻ ڪيائين.“ (رحمت جاچيڙي جو ايجاد ڪيل اصول افطار) ان جو خاموش آهي ڪهڙي مهل به پنڊاپڙن يا ٻيڙن جو اعلان ڪري افطار پارٽي جو خاموش آهي ٻي، لي پرفارم پارٽيءَ جي سڃاڻي، سڃاڻي پنهنجا ٿاڻ مٽائي مهيشه عوام جي دلين ۾ پارٽي آهي، چوڻي، پارٽي ڪنهن فرد واحد جي پارٽي ناهي، جڏهن ته واتندو واحد نه هائي هن پارٽي جو عهديدار ٿيو آهي، ته ڏاڏن کان اڳ جي پنهنجي پارٽي هئي تازانگن اخبارن ۾ ان سان عوام ۽ خاص طور تي پاليسين جي بيزارن کان پوءِ هن ٻي، ۽ شموليت اختيار ڪئي، جنهن جو نالو هن ”پٽاڻو ٿيڻ“ هئي هون هن ٻي، ۽ ڪيڏي مهل، ۽ ڪيس سنڌ ڪاميٽي فارغ ڪري سگهي ٿي ان ڪري ۽ بخش ۽ وڳاڻي تي رکندڙ پارٽي ڪارڪنن کي سمجهڻ گهرجي ته هي پنهنجي منهنجي ۽ اسان سڀني جي پارٽي آهي

24 **بقايا**

جيف جيسس دليراثا ليصلا كنفود ت تاريخ
كيس اب رانگندي، هن چيو ت مولانا فضل
الرحمان جو ايل پي ڌڙن جي حمايت باي
الزار سنگين آهي. ڪميشن جوري جا
ڪرائي رجي، سنو چوڻ هو ت مولانا فضل
الرحمان ڪنهن سواي پارٽي جو سربراه آهي.

فصل في حكمه و امر اهل ابي عتيق و بني
 قيس كبر عبد قيس بن زباني رشي هني
 و تشراف كى مولى سان بيري كبريو
 هني پاتركى كى مولى سان بيري حراست و
 حركت چيست با لام استحال اذن بان
 كى سيدا سان باه پاتركى پورل گويون
 قتل كبريو چو ديهن اكر پورل درون
 چو پت به هك سيدا مقابلي و قتل كبريو
 و سيدا سان باه قتل كبريو چو قتل
 اذن باه محصل اشد اهل المسلمين چي
 اذن باه ادين ايرسي چيريه و هكزون
 پارتن چو قتل و هندو انتها پسندي رشي
 بذاي رياست چي زير يركي انتها داناي چي
 امان قائم كرن و ناكامي چو رذ شويت

[illegible][illegible]

22	روزنامه	تاریخ
22	روزنامه	پنجمی 14 ذی قعدة و اعمالی تیر زیوروت تیار کشتی میزبان و غیره کشتی سازمان سیمینتر و ژانیتور SBCA کراجی اسپیشیسن غیر نماندس تیار دولت و ژانیتور سیمینتر سیمینت افای این ای دی تیرنگ تارومینت سیمینت افای هیلی کشتی نمانتس شرکت کساندکسیتی کشتی سیمینت افای سیمینت افای سراسن تار ازانن کشتی مودورت بابت کشتی زیوروت تیار کشتی ویندی تیر فایر تارومینت سیمینت افای سیمینت افای
29	روزنامه	تاریخ
29	روزنامه	پنجمی 14 ذی قعدة و اعمالی تیر زیوروت تیار کشتی میزبان و غیره کشتی سازمان سیمینتر و ژانیتور SBCA کراجی اسپیشیسن غیر نماندس تیار دولت و ژانیتور سیمینتر سیمینت افای این ای دی تیرنگ تارومینت سیمینت افای هیلی کشتی نمانتس شرکت کساندکسیتی کشتی سیمینت افای سیمینت افای سراسن تار ازانن کشتی مودورت بابت کشتی زیوروت تیار کشتی ویندی تیر فایر تارومینت سیمینت افای سیمینت افای

[illegible]

